

KRISTIANSAND NÆRINGSSELSKAP AS

ÅRSRAPPORT 2019

Kristiansand Næringselskap
AS
Østre Strandgate 3
4610 Kristiansand
Telefon 90 22 55 00
www.krsn.no

Årsrapport 2019

4

Eiendomsoversikt

8

KNAS
Styrets
beretning
2019

10

KNAS
Regnskap
2019

16

Kontanstrømanalyse

19

KNAS
Noter til
regnskapet
2019

20

KNAS
Revisors
beretning
2019

30

2019

Årsrapport

Årsrapporten er en samlerapport for henholdsvis Kristiansand Næringselskap AS (KNAS) og Lillesand Næringsarealer AS (LINA) med underliggende selskaper. KNAS er 100 prosent eid av Kristiansand kommune, mens LINA er eid med 50 prosent av Lillesand kommune og 50 prosent av KNAS.

FREMTIDSUTSIKTER

I fjor var verden fokusert på handelskrigen mellom USA og Kina samt hvordan det gikk med BREXIT. Fortsatt, i det vi er kommet et godt stykke inn i 2020, har ingen av disse sakene fått en endelig avklaring. Imidlertid har verden fått en ny krise på nakken, COVID-19. Allerede før årsskiftet ble det rapportert om et nytt Korona-virus som spredde seg i Wuhan-provinsen i Kina. Utover nyåret 2020 ble situasjonen i Kina stadig forverret. Det endte med at Kina lukket igjen hele området for all inn- og utreise. De kinesiske tiltakene var strenge, blant annet fikk befolkningen portforbud. Imidlertid var dette for sent til å hindre videre smitte. Smittetallene spredte seg etter hvert til Europa, og med smitten i Europa, med alle sine flyforbindelser til store deler av resten av verden, spredte smitten seg etter hvert til de fleste land. Først internt i Europa med Italia og Spania som episenter, etter hvert også til USA. I midten av mars ble smitten erklært en global pandemi. I skrivende stund nærmer globalt smittetall seg en million.

Det er tiltakene som settes inn for å hindre pandemien som i størst grad påvirker økonomiene. Det har resultert i at verdens børser har falt brått med 30 – 40%. Oljeprisen er ned mot 20 dollar fatet. Med nedstengning av samfunnene i Europa og etter hvert også USA, stopper økonomiene opp. Særlig har alt reiseliv, handel og tjenesteyting opplevd bråstans i etterspørselen. Dette er alle sektorer med stor omsetning relatert til årsforbruk, slik at det ikke tok lang tid før likviditeten i virksomhetene ble kritisk. Disse sektorene sysselsetter også mange ansatte, som ganske raskt ble permittert. Når alle disse ansatte, som representerer en stor del av forbrukerne, får et kraftig fall i inntektene stopper handelen raskt opp.

Handel var i utgangspunktet, før Koronakrisen, utsatt bla på grunn av økende netthandel og generelt fallende etterspørsel. Koronakrisen representerte dermed en bråstans for en allerede hardt prøvet handelsnæring som langt på vei har konkurrert seg i hjel allerede før krisen.

Hvordan dette vil ende er ikke lett å spå, men mange mener dette er en krise vi, foruten krigsårene, må helt tilbake til 1920- og 30-tallet for å finne maken til. Mange viser til en realøkonomisk krise som rammer både produksjon og etterspørsel. Krisen blir heller ikke mindre av en prisrig for olje mellom Russland og Saudi Arabia. Når dette toppes med en allerede hardt prøvet handelsnæring blir krisen komplett. Mange innser at tiltakene som settes i verk i de fleste i-land etter hvert vil bringe verdien inn i resesjon og i verste fall depresjon. Blant annet er verdens fly-flåte satt på bakken og det er innført reiseforbud i de fleste i-land. De siste tegnene fra Kina, som etter hvert åpner opp igjen Wuhan provinsen, er imidlertid en økonomi som relativt raskt reiser seg igjen.

Det er foreløpig for tidlig å spå om utfallet av krisen på verdens økonomier. Men det er nok ganske klart at 2020 blir et unntaksår med lav- eller negativ vekst. Spørsmålet er imidlertid om dette også får mer langsiktige følger.

Næringslivet som overlever krisen, kan gjøre lurt i å planlegge for endrede forbruksvaner i årene fremover. Blant annet er det et åpent spørsmål om global reiselyst noen gang kommer tilbake til nivået før krisen. Dette kan ramme alle flyselskaper, hoteller, cruise, etc.

Antakelig vil også KNAS merke utfordringene. Først i 2020 hvor det må antas svakt salg av næringsstomter. Det kan også forventes at salg av leiligheter på Lund får seg en knekk. Det blir avgjørende å sikre selskapets likviditet i tiden fremover slik at selskapet er rustet til å komme seg gjennom krisen.

KNAS OG LINA

For KNAS/LINA blir det viktig på tross av disse tidene, å sikre at det ved behov, er ledige og byggeklare næringsstomter med riktige næringsformål. Dette gjelder innenfor alle sektorer som industri, lager, logistikk, kontor og handel. Det blir også viktig å befeste Kvadraturen og de nære randsoner som regionens sentrale drivkraft.

Dette kan skape et dilemma for KNAS all den stund mange av virksomhetens næringsarealer er lokalisert et stykke unna Kvadraturen. Selv om det er utfordringer mellom de gamle sentrumsområdene og de nye mer perifere næringsområdene, er det minst like store utfordringer mellom de ulike regionene og deres tiltrekningskraft på nye etableringer. Avveilingen blir derfor å balansere hensynet til preferanser i næringslivet mot klima- og transportvennlig utvikling lokalt opp mot å sikre rammebetingelser for nyetableringer i vår region.

Tilbudet av nærings- og boligstomter til nybygging oppleves å være tilfredsstillende i Kristiansandsregionen. På boligsiden kan dette leses ved at prisutviklingen i Agder har vært, og forventes å forbli, lavere enn for resten av landet. Dette kan på mange måter sies å være et sunnhetstrekk, og lite tyder på at Agder er nær en boligbølge slik tilfellet kan være i Oslo og Stavanger.

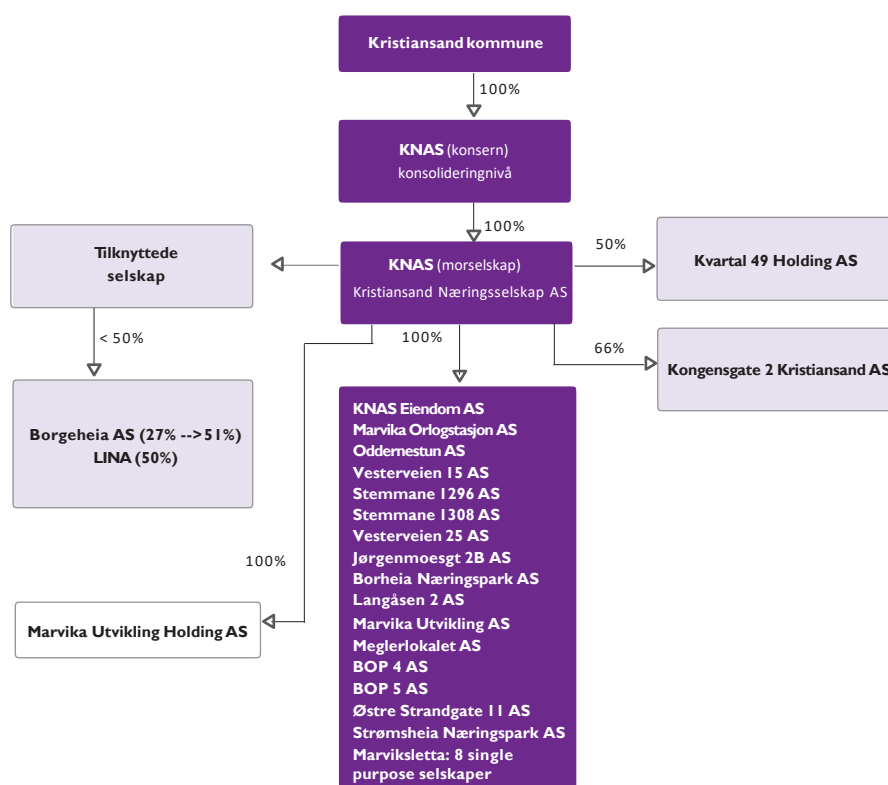
Når det gjelder næringsarealer er det p.t. tilstrekkelig areal med Lohne Lier, Mjåvann, Lauvåsen, Sørlandsparken Øst og Agder Næringspark som de største og mest aktuelle tomteområdene.

I tillegg er det større eller mindre næringsarealer spredt i hele regionen. Dette sammen med en betydelig ledighet i bestående logistikk- og kontorlokaler samt tiltakende ledighet i forretningslokaler, gir regionen en betydelig arealreserve for nye næringer og næringer i vekst.

ORGANISERING

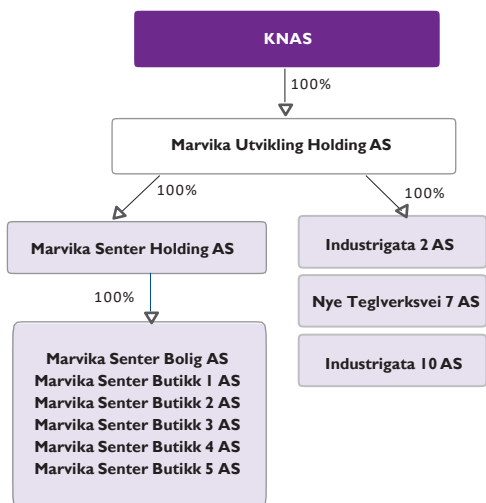
Mens **KNAS** er 100% eid av Kristiansand kommune er **LINA** eid med 50% av **KNAS** og 50% av Lillesand kommune. Dermed representerer både **KNAS** og **LINA** to små konsernstrukturer. Det finnes derfor konsoliderte regnskap for **KNAS** så vel som for **LINA**. **KNAS** og **LINA**- administrasjonen er den samme med kontoradresse Østre Strandgate 3 i Kristiansand. I tillegg utgjør **Marvika Utvikling Holding AS (MUH)** en mindre konsernstruktur knyttet til utviklingen på Marviksletta. Grovt sett består **KNAS** av viktige byutviklingsområder på Lund, Oddernes og i **Marvika (Orlogstasjonen)** i tillegg til noen spredte mindre tomter.

Det tradisjonelt viktige tomteområdet i Sørlandsparken er så godt som utsolgt, og selskapet må finne nye områder for fremtidig næringsutvikling. I tillegg til tomteområdene på Lund og et tomteområde ved Holskogen (Vågsbygd), ligger de strategisk viktigste eierposisjonene i egne selskaper som **Lillesand Næringsarealer AS (LINA)**, **Borgeheia AS**, **Strømsheia Næringsutvikling AS** og **Borheia AS**. Gjennom disse selskapene skal **KNAS** legge til rette for næringsetableringer i årene fremover hvor en på den ene siden utvikler byggeklare næringsstomter med riktig beliggenhet, og på den andre siden understøtter Kristiansandsregionens ønskede samfunns- og næringsutvikling.

Marvika Utvikling Holding AS (MUH) ble opprettet årsskiftet 2013/14 for å samle KNAS sine interesser på Marviksletta herunder de siste strategiske kjøpene utført med sikte på å sikre utviklingen på Marviksletta.

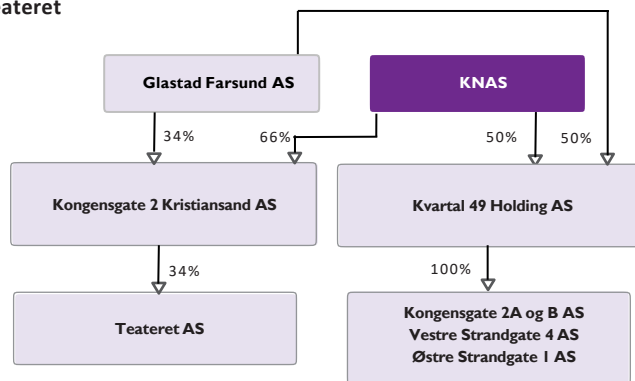

Borgeheia AS er et selskap som sorterer direkte under KNAS.

KNAS sitt eierskap i Borgeheia AS er bare 27%, men KNAS har opsjon på kjøp av 51% så snart et område på ca. 2000 dekar ved Kjevik er innarbeidet i en kommuneplan som et utbyggingsområde. Gjennom **Borheia Næringspark AS** har KNAS ervervet 100% eierskap i de områdene av Borheia vest for Rige som kan utnyttes til næringsarealer.

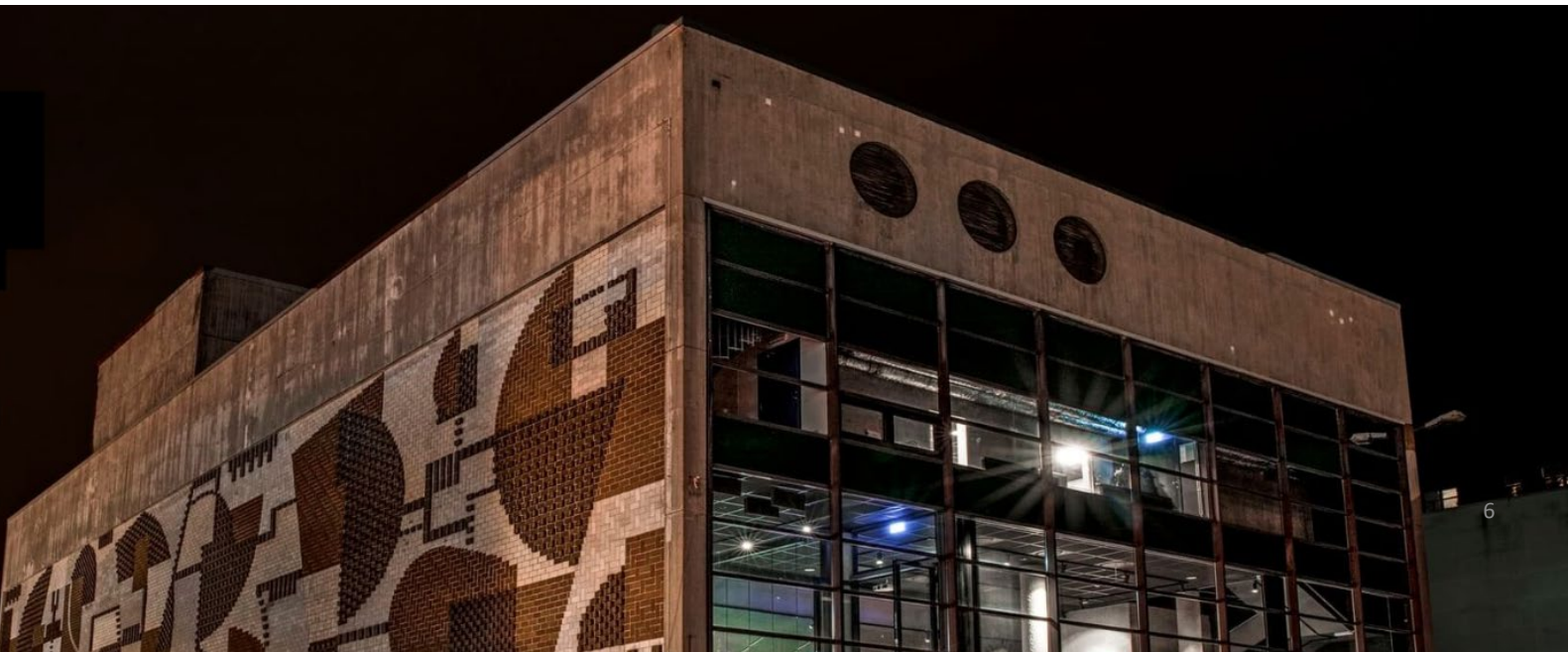
Gjennom **Strømsheia Næringsutvikling AS**, som er eid med 100% av KNAS er det selskapets intensjon å utvikle drøye 50.000 kvm kontorlokaler med god beliggenhet ift sentrum, flyplass, bussmetro og europavei. Vi tror Strømsheia kan bli et attraktivt lokaliseringalternativ for større kontoretableringer i årene som kommer. Steinmassene på Strømsheia kan også bli en viktig ressurs for etablering av ny havn.

Teateret

Våren 2016 var det særlig arbeidet med å overta teateret med sideeiendommer som stod i fokus. Etter en lang prosess, og i konkurranse med andre private aktører, ble det til slutt besluttet at KNAS og Gløstad Farsund AS skulle få kjøpe eiendommene i Kongsgate og Vestre Strandgate for 20,5 MNOK. I løpet av 2017 ble det forhandlet med en rekke aktuelle drivermiljøer og det ble inngått avtale med Selskap & Event Holding AS. Teateret AS ble opprettet, og det gamle teateret er blitt et kulturhus for hele byen med en flott restaurant.

I 2018 kjøpte Kvartal 49 Holding AS Østre Strandgate 1 for å få en bedre utvikling av Vestre Strandgate 4 og Kongsgate 2A og B.

STYRING OG FORRETNINGSMODELL

Det er utarbeidet en felles forretningsplan for KNAS og LINA. Selskapene styres via et eget styre for KNAS og eget styre for LINA. De fleste styrene under KNAS er spesialstyrer eksempelvis styret i Marvika Senter Holding AS, Kvartal 49 Holding AS og styret i Kongensgate 2 Kristiansand AS. Styret reflekterer eierskapet og aksjeholdning.

Både KNAS og LINA har gjennomført en modell med ”single purpose” selskap for de fleste enkelttomter som skal utvikles. Dette er gjort for at selskapene skal være best mulig tilpasset de ulike utviklingstrinn som besluttes gjennomført før den enkelte eiendom går inn i neste utviklingstrinn. For KNAS/LINA sine kunder er det hensiktsmessig å ha plassert eierskapet i et selskap fordi det er slik aktørene uansett vil organisere seg på sin side – en slik gjennomføring hos tomteutvikler sparer derfor kjøper for tid og omorganiseringskostnader.

SELSKAPSMÅL FOR KNAS

KNAS sine målsettinger kan oppsummeres:

- **Næringspolitisk:** KNAS skal skape mulighet for vekst og verdiskaping gjennom en aktiv arealstrategi som innebærer å ta nye strategiske posisjoner enten alene eller i samarbeid/allianser med andre.
- **Bedriftsøkonomisk:** KNAS skal gi eierne rimelig avkastning på investert (sysselsatt) kapital. I eierskapsmelding 3 er dette for KNAS sin del konkretisert til 6% avkastning på selskapets total kapital.

Selskapene skal kjennetegnes ved:

- **Tillit** skapes gjennom ærlighet, åpenhet og integritet overfor markedet, eiere, ansatte og samfunnet generelt.
- **Innovasjon** sikres ved kontinuerlig å tilføre virksomheten nye forretningsmuligheter og engasjementer som er til det beste for samfunnet og selskapet selv.
- **Kompetanse** sikres ved å delta i markedene, bygge nettverk samt å søke samarbeid og allianser.

Gnr/Bnr/	Bydel	Eiendomsnavn
152/648	Lund	Kongsgård Alle 64
152/1705	Lund	Ægirs Vei 4
152/1706	Lund	Ægirs Vei 6
152/1707	Lund	Ægirs Vei 8
152/1083	Lund	Oddernesveien 25
152/902	Lund	Marviksveien 12 A
152/987	Lund	Marviksveien 88
152/429	Lund	Idunveien 13
152/1457	Lund	Teglverksveien 36
152/1458	Lund	Teglverksveien 36A
42/516	Lund	Vige Havnevei 1, vei inn til bensinstasjon
47/28	Lund	Unicon, Vigeveien 33, Uteareal
	Lund	Havnearealer i sjø, felt H3 og H5
42/515	Lund	Vige Havnevei 3, nabotomt bensinstasjon
42/203	Lund	Vei Vige, deler av nabotomt bensinstasjon
47/23	Lund	Vigeveien 36, vaskehall Unicon
47/13	Lund	Vige havnevei 14, Unicon-bygget
44/240	Lund	Oddernestunet
44/104	Lund	Oddernestunet
38/23	Lund	Oddernestunet
152/431	Lund	Industrigata 1
152/432,2263,2264,2266	Lund	Industrigata 2
152/434	Lund	Industrigata 4
152/438, 436	Lund	Industrigata 6, 4B
152/2248	Lund	Industrigata 8 A
152/2249	Lund	Industrigata 10 A
152/2252,2253,2254	Lund	Nye Teglverksvei 5
152/2255,2256,2254	Lund	Nye Teglverksvei 7
152/2259,2260	Lund	Nye Teglverksvei 9
152/450	Lund	Industrigata 17
152/448	Lund	Industrigata 15
152/1050	Lund	Nye Teglverksvei 17
152/439	Lund	Industrigata 7
152/1052	Lund	Nye Teglverksvei 21
152/1703	Lund	Ægirs vei 2
152/1051	Lund	Nye Teglverksvei 19
152/451	Lund	Industrigata 22
152/155	Lund	Framnesveien 10
42/146	Lund	Bispegra 28
152/2257,2258,2262	Lund	Nye Teglverksvei 7A
152/2261,2267	Lund	Nye Teglverksvei 7
150/1527, snr 12	Sentrum	Østre Strandgt 3
150/1524	Sentrum	Østre Strandgt 1
151/389, 394	Sentrum	Dalaneveien 14 og 18A
151/680	Sentrum	Grims Torv 3
151/682	Sentrum	Grims Torv 3 B
151/1051	Sentrum	Jørgenmoes gate 2B

Gnr/Bnr/	Bydel	Eiendomsnavn
150/952	Sentrum	Lømslands Vei 23
151/1883	Sentrum	Tinnheiveien 27
151/1876	Sentrum	Tinnheiveien 8
151/670	Sentrum	Gamle Mandalsvei 14 B
Deler av 150/1116	Sentrum	Kommandantboligen
150/673	Sentrum	Kongensgate 2
150/674	Sentrum	Kongensgate 2A
150/674	Sentrum	Kongensgate 2B
150/1465	Sentrum	Vestre Strandgt. 4
63/957	Øst	KN Parken 11 SYDAS
99/182	Øst	Langåsen 1 AS
99/182	Øst	Langåsen 2 AS
63/957	Øst	KI 11 A AS
63/957	Øst	KI 11 B AS
63/957	Øst	KI 11 C AS
62/1,5	Øst	Strømsheia Næringsutvikling AS
63/733	Øst	Akvarietomta
63/733,63/810	Øst	Hotelltomta v/Quality
63/1020	Øst	Tomt ved Sørlandshallen
63/1024	Øst	Tomt ved Sørlandsparken Barnehage
63/733	Øst	Tomt Parkeringsplass Travparken
63/472	Øst	skibåsen 21, Speedwaybanen
96/169	Øst	Korsvik forsyningskai
14/39	Nord	Borgeheia AS
2/372,263,285,556	Vest	Lille Geiderøya
2/378	Vest	Tjuvodden
12/4	Vest	Holskogveien 103-105, Holskogen gård
12/1101,1	Vest	Holskogen Industriområde Felt B
12/1100, 602,1156,1157	Vest	Holskogen Industriområde Felt C, Bråvannsløkka, Holskogveien 66
151/1941	Vest	Vesterveien 23
151/1943	Vest	Vesterveien 25
12/9	Vest	Bladdalstjønna
151/1935	Vest	Vesterveien 15 B
14/1588	Vest	Tomt på Fidjane
41/81,1	Vest	Borheia Næringspark AS

Kristiansand Næringselskap AS (KNAS) ble etablert i 2006 for å utvikle fremtidsrettede og bærekraftige løsninger for lokal og regional virksomhet, herunder å eie og forvalte eiendomsmasse. Selskapet skal skape muligheter for vekst og verdiskaping og være et tillitsverdig instrument for kommunens næringsutvikling. Selskapet skal, i sin daglige drift, ivareta både samfunnsøkonomiske hensyn og bedriftsøkonomiske avkastningsmål. Selskapet skal bygge videre på bærekraftige løsninger samt ha en geografisk dimensjon som åpner for utvikling og samarbeid med nabokommunene. I eierskapsmelding 1, 2 og 3 er avkastningskrav og det kommersielle formålet med KNAS styrket og konkretisert. Selskapets forretningsadresse er Kristiansand.

Fra årsskiftet frem til nå har det skjedd store endringer i norsk- og internasjonal økonomi. Den globale epidemien Covid19 har resultert i fullstendig «shut down» av hele samfunn fra Kina, Europa til USA. Store land og verdensdeler er i ferd med å følge opp med omfattende restriktive tiltak i sin kamp for å stoppe spredningen av smitten. Det er alle disse tiltakene som berører den globale økonomien sterkest, og frykten i finansmarkedene er stor.

Dette kan utvikle seg til den største hendelsen for arbeids- og næringsliv i moderne tid. Det er en frykt at dette vil påvirke økonomiene i større grad enn alle tidligere kriser inklusiv finanskrisen og «børskrakk» i 1929. Hvis dette blir resultatet går vi inn i en periode med global resesjon og kanskje også depresjon. En slik situasjon vil selvsagt også påvirke KNAS. Etter 11 gode økonomiske år med samlet omsetning på 2,3

MRD og akkumulert regnskapsresultat på 453 MNOK kan vi stå foran en periode med langt svakere resultater. I disse årene har KNAS realisert store eiendommer i Sørlandsparken, Avenyen, Sørlandsparken øst, Agder Næringspark samt hovedkontorene for Agder Energi og NAV (Gyldengården). Per nå har KNAS store posisjoner på Lund med Marvika torv som det største. Videre har selskapet diverse tomteposisjoner. Det må antas at markedet for næringsseksjoner, leiligheter på Lund og næringsstomter blir påvirket. Videre antas det at leieforholdene også påvirkes. Foreløpig er det for tidlig å gi klare antagelser av hva dette betyr for videre lønnsomhet i KNAS.

De siste årene har selskapets eiere fokusert sterkere på næringsetableringer i- og nær sentrum. For KNAS sitt vedkommende har dette resultert i at KNAS har økt sin aktivitet mot Kvadraturen og Lund. Arbeid med Teateret, teaterkvartalet, makeskifte med Frelsesarmeen og byutviklingen på Lund er eksempler på dette. Denne endringen er i tråd med arealplanleggingen slik det nå foreslås i revidert ATP plan, men KNAS mener det fortsatt vil være behov for mer tradisjonelle næringsområder for industri, lager og logistikk som uansett ikke egner seg i- og nær sentrum. Det er derfor viktig at KNAS tar posisjoner også i slike områder slik at dette tilbudet er sikret i årene fremover.

VIRKSOMHETEN I 2019 OG SISTE 2 ÅR

(i hele 1000 i tabellen)

OMSETNING OG RESULTAT	Konsern 2019	Konsern 2018	Konsern 2017	Mor-selskapet 2019	Mor-selskapet 2018	Mor-selskapet 2017
INNETEKTER	100 824	648 874	618 539	17 910	282 114	132 576
DRIFTSRESULTAT	16 201	231 492	154 405	5 843	187 020	90 092
RESULTAT FØR SKATT	13 469	203 076	117 797	19 845	191 272	90 684
SELSKAPETS TOTALKAPITAL	871 896	994 811	1 097 608	791 770	928 570	845 804
SELSKAPETS EGENKAPITAL	302 571	287 585	197 365	362 265	354 842	278 781
EGENKAPITAL ANDEL	35 %	29 %	18 %	46 %	38 %	33 %

Årets resultat for KNAS (konsern) er 19,7 MNOK. Tilsvarende for 2018 er 187 MNOK.

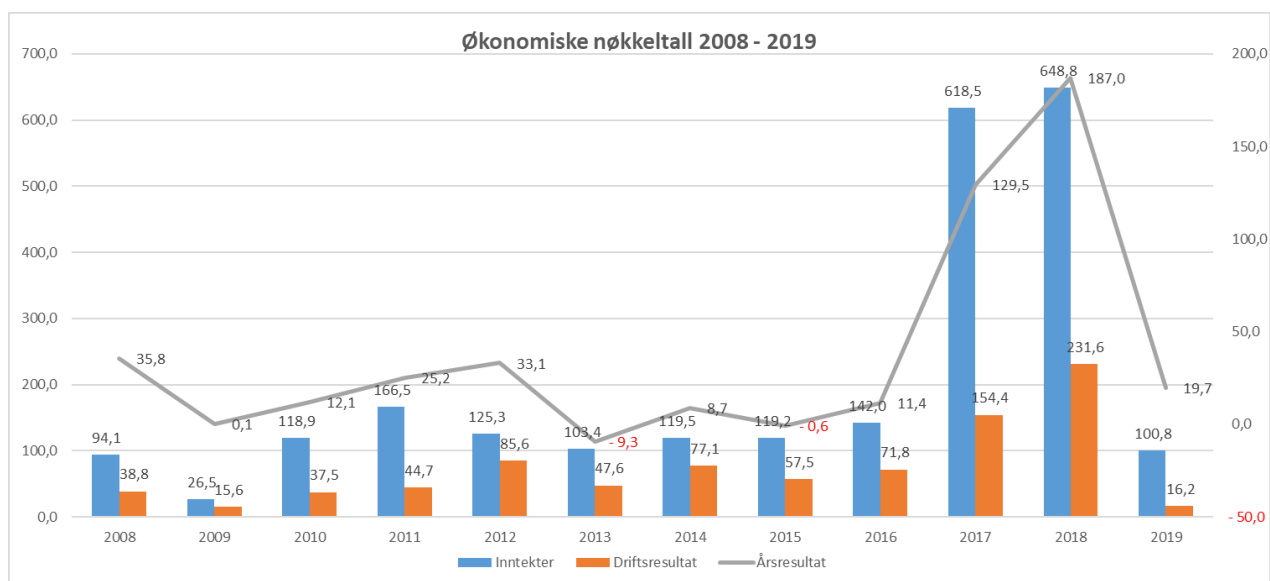
Konsernet har realisert eiendommer gjennom salg av single purpose selskaper, eller direkte salg av eiendommer for 75,5 MNOK kroner i 2019, med en tilhørende bokført verdi på 54,5 MNOK, dvs. en regnskapsmessig gevinst på 21 MNOK. KNAS konsernet har et resultatmål relatert på 6,0 pst (totalkapitalrentabilitet). Med totalkapital for konsernet på 872 MNOK er målsettingen et driftsresultat på 52 MNOK. Med et driftsresultat på 16 MNOK gir dette realisert avkastning dette året isolert med 1,8 pst.

I løpet av 2017 og 2018 har vi sett et svakt oppsving i markedet for næringstomter, og vi mener de siste årene har representert hva vi kan regne som normalår. Etterspørselen har imidlertid vært betydelig svakere enn perioden midt på 2000- tallet, men situasjonen disse årene var ekstraordinær og representerer ikke bærekraftig nivå for nyetableringer i regionen.

RESULTATHISTORIKK

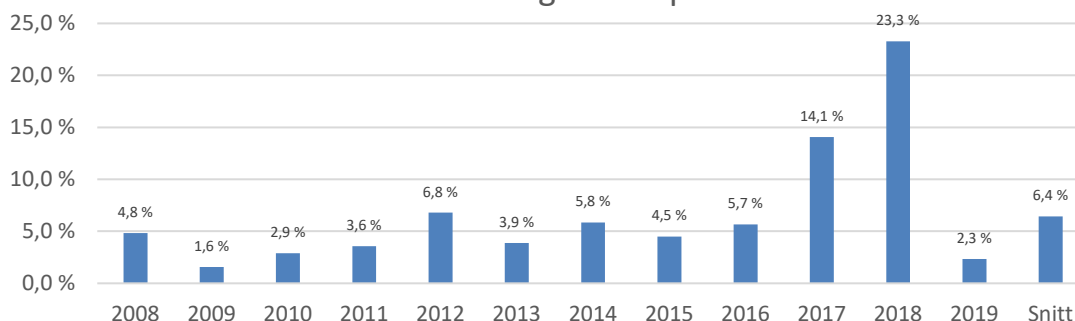
I perioden 2008 til og med 2019 er det omsatt for 2.381 MNOK i KNAS hvorav 1.677 MNOK er salgsinntekter og 633 MNOK er leieinntekter. Tilsvarende er akkumulert driftsresultat i perioden 878 MNOK med akkumulert årsresultat på 443 MNOK. Akkumulert utbytte for årene 2008 – 2018 er 254 MNOK og utgjør 56% av samlet årsresultatet i samme perioden. Resultatene svinger betydelig fra år til år. Figuren under oppsummerer omsetning, driftsresultat og årsresultat for perioden.

Konsernets avkastningsmål er 6,0% avkastning på totalkapitalen. Figuren under oppsummerer årlig avkastning de siste 12 årene med et gjennomsnitt på 6,4%.

Avkastning totalkapital

Selv om selskapet i snitt har levert over målet alle disse årene må imidlertid avkastningen sees sammen med generelt rente og avkastningsnivå i samfunnet. Dette nivået er nå vesentlig redusert med et generelt rentenivå på +/- 1%. Rentekurven er også veldig flat, det vil si at 3, 5 og 10 årsrenten delvis er lavere enn 3 mnd. NIBOR og knapt høyere for lange renter. Dette betyr at det er forventninger om lave renter og lav avkastning i mange år fremover. I en slik situasjon må det påregnes at også KNAS sin avkastning vil synke.

HOVEDAKTIVITETER I 2019

Det har altså lenge vært et mål at KNAS skal balansere egen innsats mot Øst og Vest samt å øke innsatsen for etableringer i sentrum/Kvadraturen i Kristiansand. I tillegg til å opprettholde aktiviteten i- og rundt Sørlandsparken, Sørlandsparken Øst og Agder Næringspark har selskapet vitalisert arbeidet i sentrum. Konkret er regulering av kvartal 49 (teaterkvartalet) og makeskifte med Frelsesarmeen slik at KNAS erverver eiendommen i Østre Strandgate 11. Styret i KNAS har også hatt til vurdering deltakelse i kvartal 14 uten at dette har blitt realisert.

I forhold til å øke innsatsen mot vest har styret i KNAS vurdert, sammen med dagens grunneiere, å engasjere seg i Tofteland lier (Bringeheia). Dette er et svært kostnadskrevenne prosjekt å starte opp slik at KNAS styret valgte til slutt å avstå fra å gå inn i dette prosjektet. De mest aktuelle prosjektene som KNAS p.t. besitter og som kan øke aktiviteten mot vest er utbygging av Borheia, Holskogen næringsområde og Holskogen gård. Med unntak av Holskogen næringsområde, som er regulert men antagelig må omreguleres, er Borheia og Holskogen gård uregulert.

Utbyggingen av Marvika Torv ble endelig igangsatt i 2019. Dette vil være et hovedprosjekt for KNAS de neste 3 - 4 årene. Ny COOP Extra ble åpnet i januar 2020 samtidig som rivning av gammel butikk og utgraving av byggegroppen nærmest Starthallen ble igangsatt. De første leilighetene vil være innflyttingsklare høsten 2021.

Parallelt er andre tomter på Marviksletta forsøkt ryddet slik at festeforholdene avsluttes og at KNAS enten selger tomten eller kjøper ut fester fra gjenværende festetid og bygninger. Dette er et langsiktig arbeid, men viktig for at videre utvikling av Marviksletta skal gå sin gang.

KNAS har vært engasjert i **Næringsforeningens ressursgruppe for Byutvikling og infrastruktur**, hvor et hovedfokus er beslutningen om å flytte containerhavna ut av sentrum til Kongsgård/Vige både av hensyn til havna selv, men også av hensyn til utvikling av Kvadraturen som definerer regionhovedstaden i sør. KNAS har også deltatt i **NHO's «Sørlandets Samferdselsløft»** hvor gjennomføring av Gartnerløkka-prosjektet har vært et hovedfokus.

I 2019 var det stor aktivitet i Sørlandsparken Øst AS. Selv om flere av salgene først vil få regnskapsmessig effekt i 2020 ble det meste av salgsaktiviteten utført i 2019. Tomt (selskap) til Avfall Sør ble solgt våren 2019. Dette salget har også hatt effekt på regnskapet 2019. I tillegg er det solgt store tomter til Posten–Bring og Sørlandsparken Holding AS. Posten–Bring vil etablere seg her med ca 130 årsverk. Etter disse salgene er det i praksis bare en tomt igjen i Sørlandsparken Øst AS, og det er tomten på høyden innenfor IKEA. Tomteområdet som har ligget som en tomtereserve siden IKEA etablerte seg er mao nå nærmest utsolgt, og det bør nå arbeides for en utvidelse.

Tomta på Oddernes Tun er på om lag 6 mål som antas å muliggjøre ca 9000 kvm bolig som gir rom for om lag 120 boliger. Planen har vært til 1.gangs politisk behandling (06.06.2019) og ble vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn i perioden 21.06. – 26.08.2019. I høringsperioden har det (i henhold til vedtaket i By – og Miljøutvalget) vært gjennomført møter (workshops) med skolene i nærområdet. Pr. dags dato avventes kommunens videre oppfølging og bearbeiding av planmaterialet før 2.gangs politisk behandling.

DET NÆRINGSPOLITISKE OPPDRAGET

Ved siden av å gi avkastning til eier er KNAS og LINA sitt viktigste bidrag i et lengre perspektiv, sikringen av fremtidige arealer til næringsutvikling. Det kontrolleres nå om lag 5.000 daa til mulige fremtidige næringsarealer. Arealene i Sørlandsparken Øst, Kjerlingland (Agder Næringspark), Borgeheia (Kjevik), Borheia (Rige), Strømsheia og Holskogen er alle eksempler på dette.

Gjennom KNAS/LINA sine posisjoner i Agder Næringspark, Sørlandsparken Øst, Strømsheia, Borheia og i Holskogen, er selskapene godt posisjonert mot en ny oppgang i etterspørselen etter byggeklare næringsstomter. I tillegg har selskapet sentrale eiendommer på Vige, på Lund, og på Oddemarka, som blir viktige for byutviklingen i Kristiansand. Posisjonene på Borheia (Rige), Borgeheia (Kjevik) og Holskogen er langsiktige.

KORTSIKTIG GJELD OG FORDRING I KONSERNREGNSKAPET

Ved utgangen av 2019 var samlet kortsiktig gjeld (før avsetning til utbytte) 43 MNOK fordelt slik:

- Gjeld til kredittinstitusjoner: 2 MNOK
- Leverandørgjeld: 21 MNOK
- Kassekreditt: 11 MNOK
- Øvrige tidsavgrensingsposter og offentlige avgifter: 9 MNOK

Konsernets finansielle stilling er god og kan betjene den kortsiktige gjelden med jevn inntektsflyt og oppgjør for tidligere solgte tomter.

Kortsiktige fordringer var ved utgangen av året 61 MNOK bestående av

- Fordring på oppgjør salg av tomter er kr 55 MNOK
- Forskudd kunder og andre tidsavgrensingsposter 6,7 MNOK

FINANSIELL RISIKO

Markedsrisiko

KNAS er, som andre eiendomsselskap, eksponert for endringer i eiendomsverdier og etterspørsel basert på utvikling i makroøkonomien. Lokalt er det mye næringslokaler ledige, dette gjelder kontor, butikk og lagerlokaler. Likevel opplever selskapet en lysning i markedet og viljen til nyetableringen er tiltagende. Oppdaterte takster viser også at den virkelige verdien av eiendomsmassen er større enn selskapets bokførte verdier.

Kredittrisiko

Utestående kundefordringer var 3,2 MNOK i konsernet ved årsskiftet. Dette forventes innbetalt i 2019. KNAS har solid kundemasse.

Etter krav fra bankene ble det fra 2007 – 2009 inngått rentebindingsavtaler for i alt 720 MNOK. Dette gjaldt sikring av renter knyttet til langsiktige lån til de to nye forretningsbyggene som KNAS stod som eier av ved inngangen til 2017. Selskapet KN Kjøita AS ble solgt i 2017 og Gyldengården i 2018. I utgangspunktet skulle renteavtalene da innfris, men styret besluttet å beholde rentebytteavtaler knyttet til KN Kjøita AS som et rimelig lån og knyttet disse til ansvarlig lån fra Kristiansand kommune. Rentebytteavtalene tilknyttet Gyldengården er innfridd i 2019.

Likvidetsrisiko

Selskapet og konsernet har i tillegg jevn inntektsstrøm ved utleie av eiendom for å sikre forsvarlig drift, samt betjene forpliktelser til kreditorer og låneinstitusjoner. Selskapets og konsernets bankbeholdninger er solid.

Kontantstrøm

Selskapets og konsernets likviditetsmessige utvikling: Løpende leieinntekt og innkreving av utestående gir en tilfredsstillende likviditet sett i forhold til andre forpliktelser. Konsernet har en negativ kontantstrøm fra drift på 81 MNOK i 2019. Tap ved salg av eiendom, avskrivninger, amortisering av rentebytteavtalene og aktivering av utviklingskostnader på Marvika Torv prosjektet er hovedforskjellene mellom konsernets driftsresultat og kontantstrøm fra drift. Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter er positiv med MNOK 28.

KNAS har to ansvarlig lån til Kristiansand kommune pålydende hhv 200 MNOK og 108 MNOK. Det største lånet er avdragsfritt. Det minste lånet var avdragsfritt fem til 2018 og skal deretter avdras over 7 år med 18 MNOK pr år. Det foreligger skriftlig avtale med eier om at det ansvarlige lånet står tilbake for all annen gjeld.

MILJØ

KNAS er ansvarlig for omfattende utbyggingsprosjekter hvor det foretas til dels store inngrep i natur. KNAS er seg bevisst de miljømessige utfordringer og forpliktelser og man søker å minimere belastningen på nærmiljøet. For å redusere tungtransport utenfor utbyggingsområdene søker man å planlegge med massebalanse og gjenbruke avgravningsmasser og myrjord.

KNAS søker å påvirke estetisk utforming av bygg og anlegg, å bidra til forbedret byggeskikk ved å stille krav til materialvalg og utforming.

FORSKNINGS- OG UTVIKLINGSAKTIVITETER

KNAS har ingen aktive avtaler vedrørende forskning og utvikling.

ORGANISASJON, ARBEIDSMILJØ OG LIKESTILLING

Selskapet hadde gjennom hele 2019 tre fast ansatte. Dette er fordelt mellom en mann og to kvinner. Arbeidsmiljøet i selskapet er godt. Det har ikke vært skader eller ulykker i 2019. Sykefraværet i selskapet var ubetydelig.

Selskapets styre har tre kvinnelige og fire mannlige styremedlemmer. Styret er seg bevisst de samfunnsmessige forventninger om tiltak for å fremme likestilling og mangfold.

ÅRSRESULTAT OG DISPONERINGER

Figuren under illustrerer akkumulert årsresultat og akkumulert utbytte foregående år med utbytteandel hele perioden på 56%.

Styret foreslår følgende disponering av årsresultat for 2019:

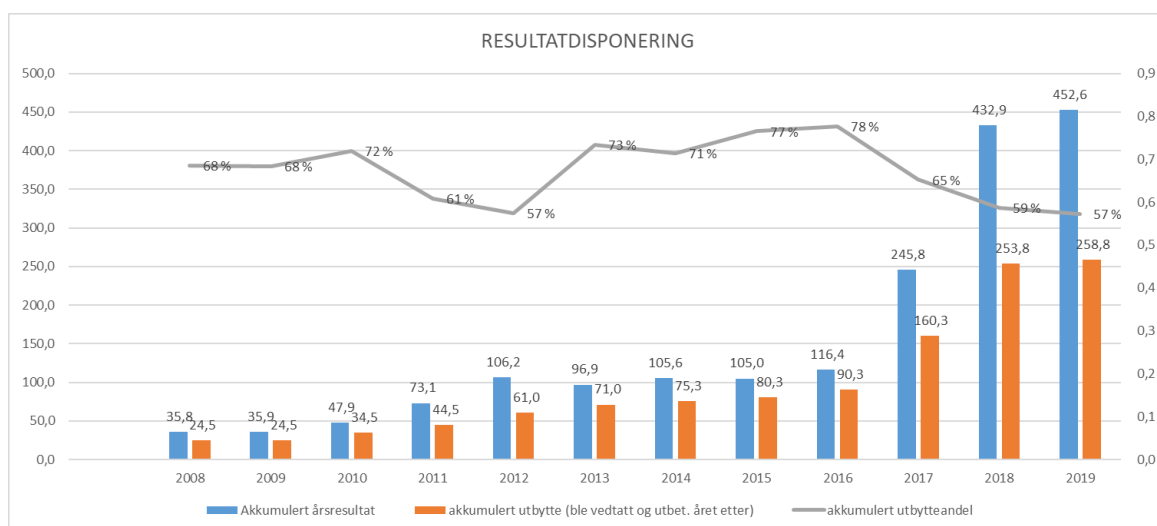
Disponeringer 2019 (i hele 1000)

Resultat etter skatt (overskudd)	19 845
Styrets forslag til utbytte	5 000
Avsatt til annen egenkapital	14 845

FORTSATT DRIFT

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse med noter et rettviseende bilde for virksomhetens resultat for 2019 og økonomiske stilling ved årsskiftet.

Det er lagt til grunn fortsatt drift i årsregnskapet, og styret bekrefter forutsetningene for at fortsatt drift er til stede.

Kristiansand, 03.04.2020

Egil August Bauer-Nilsen
Styreleder

Åshild Schmidt
Nestleder

Odd Nordmo
Styremedlem

Jørgen H. Kristiansen
Styremedlem

Pernille K. Gulowsen
Styremedlem

Anne Wenche Emblem
Styremedlem

Trond H. Blattmann
Styremedlem

Jan Omli Larsen
Daglig leder

Tall oppgitt i hele 1000	Note	MORSELSKAP		KONSERN	
		2019	2018	2019	2018
Salgsinntekt	8	0	83 404	75 502	608 520
Leieinntekt		0	8 898	23 284	36 708
Andre driftsinntekter	7	17 910	189 812	2 039	3 646
Sum driftsinntekt		17 910	282 114	100 824	648 874
Varekostnad/kostnader solgte eiendommer	8,2	0	80 618	62 351	387 013
Lønnskostnad	7	5 938	6 216	5 972	6 727
Avskrivning på driftsmidler	2	9	295	3 147	8 852
Annen driftskostnad	7	6 120	7 965	13 153	14 790
Sum driftskostnad		12 067	95 094	84 623	417 382
Driftsresultat		5 843	187 020	16 201	231 492
Inntekt fra investering i datterselskap		3 274	3 521	0	0
Inntekt fra investering i tilknyttet selskap	4	5 000	0	11 213	-868
Renteinntekt fra foretak i samme konsern		19 525	15 793	0	0
Annen renteinntekt		3 150	1 269	4 105	1 811
Annen finansinntekt	10	7 135	436	7 136	3 518
Rentekostnad ansvarlig lån	9	-16 263	-15 154	-16 263	-15 154
Annen rentekostnad	11	-7 818	-1 613	-8 924	-17 723
Netto finansposter		14 002	4 252	-2 733	-28 416
Ordinært resultat før skattekostnad		19 845	191 272	13 469	203 076
Skattekostnad på ordinært resultat	6	0	21 711	-6 280	16 056
Ordinært resultat		19 845	169 561	19 748	187 020
Årsresultat		19 845	169 561	19 748	187 020
Herav Majoritetens resultatandel		0	0	20 911	187 155
Herav minoritetens resultatandel		0	0	-1 162	-135
Sum årsresultat		0	0	19 748	187 020
Overføringer					
Avsatt til utbytte		5 000	93 500		
Avsatt til/(overført fra) annen egenkapital		14 845	76 061		

Balanse pr 31.12

		MORSELSKAP		KONSERN	
Tall oppgitt i hele 1000	Note	2019	2018	2019	2018
EIENDELER					
Anleggsmidler					
Varige driftsmidler					
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	2,3	0	0	81 118	89 906
Maskiner og anlegg	2	0	0	33	55
Driftsløsøre, inventar, kontormaskiner o.l.	2	42	51	671	683
Sum varige driftsmidler		42	51	81 821	90 644
Finansielle anleggsmidler					
Investeringer i datterselskap	4	139 338	78 107	38 234	38 234
Lån til foretak i samme konsern	9	449 849	505 123	0	0
Investeringer i tilknyttet selskap og FKV	4	23 071	23 071	57 382	50 933
Lån til tilknyttet selskap og FKV	3,9	33 763	19 431	34 163	19 831
Obligasjoner og andre fordringer	3	250	8 635	2 943	20 330
Sum finansielle anleggsmidler		646 272	634 368	132 723	129 329
Sum anleggsmidler		646 313	634 419	214 545	219 973
Omløpsmidler					
Prosjektbeholdning	2,3	0	0	474 377	386 165
Fordringer					
Kundefordringer		6 793	5 441	3 213	5 539
Andre fordringer	9	64 238	64 363	61 377	76 940
Sum fordringer		71 031	69 804	64 589	82 479
Investeringer					
Andre markedsbaserte fin. instrumenter	10	27 825	27 035	27 825	27 035
Sum investeringer		27 825	27 035	27 825	27 035
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	46 600	197 311	90 560	279 160
Sum omløpsmidler		145 456	294 151	657 351	774 838
Sum eiendeler		791 770	928 570	871 896	994 811

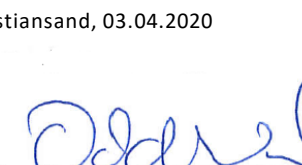

Tall oppgitt i hele 1000	Note	MORSELSKAP		KONSERN	
		2019	2018	2019	2018
EGENKAPITAL OG GJELD					
EGENKAPITAL					
Innskutt egenkapital					
Aksjekapital		60 000	60 000	60 000	60 000
Overkurs		13 494	13 494	13 494	13 494
Sum innskutt egenkapital		73 494	73 494	73 494	73 494
Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital		288 771	281 349	228 945	212 888
Sum opptjent egenkapital		288 771	281 349	228 945	212 888
Sum egenkapital henført til morselskapets eiere		0	0	302 439	286 381
Minoritetsinteresser		0	0	132	1 204
Sum egenkapital	1	362 265	354 842	302 571	287 585
GJELD					
Avsetninger for forpliktelser					
Pensjonsforpliktelser	7	5 051	3 793	5 051	3 793
Andre avsetninger for forpliktelser	4	0	0	852	616
Sum avsetninger for forpliktelser		5 051	3 793	5 902	4 409
Annen langsiktig gjeld					
Gjeld til Kristiansand kommune	3,9	308 864	327 000	308 864	327 000
Annen langsiktig gjeld	3	45 900	45 900	57 483	59 604
Gjeld til kredittinstitusjoner	3,5	33 327	46 126	148 833	68 288
Gjeld til konsernselskap	9	0	6 000	0	0
Sum annen langsiktig gjeld		388 091	425 026	515 180	454 892
Kortsiktig gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner kort	5	12 906	35 029	12 906	133 347
Leverandørgjeld		9 060	5 188	20 789	6 833
Betalbar skatt	6	0	0	11	0
Skyldig offentlige avgifter		852	831	1 262	890
Utbytte		5 000	93 500	5 000	93 500
Annen kortsiktig gjeld	2,9	8 545	10 359	8 273	13 356
Sum kortsiktig gjeld		36 363	144 908	48 242	247 926
Sum gjeld		429 505	573 728	569 325	707 226
Sum egenkapital og gjeld		791 770	928 570	871 896	994 811

Kristiansand, 03.04.2020

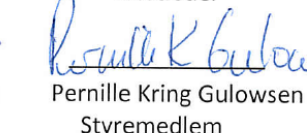

Egil August Bauer-Nilsen
Styrets leder

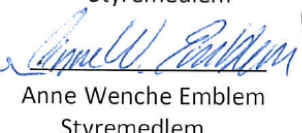

Åshild Schmidt
Nestleder

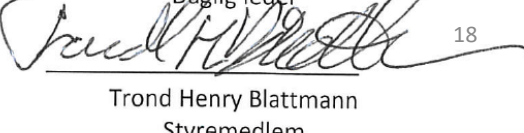

Odd Nordmo
Styremedlem

Jan Omli Larsen
Daglig leder

Jørgen Haugland Kristiansen
Styremedlem

Pernille Kring Gulowsen
Styremedlem

Anne Wenche Emblem
Styremedlem

Trond Henry Blattmann
Styremedlem

Kontantstrømanalyse

Tall oppgitt i hele 1000	Note	MORSELSKAP		KONSERN	
		2019	2018	2019	2018
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter					
Resultat før skattekostnad		19 845	191 272	13 469	203 076
Periodens betalte skatt	6	0	-1 910	-521	-2 559
Tap/gevinst ved salg av aksjer i datterselskap	4	-12 265	-190 270	0	0
Tap/gevinst ved salg av eiendeler	2	0	0	-20 951	-223 113
Resultatandel aksjer i tilknyttet selskap fratrukket utdeling	4	-5 000	0	-11 213	868
Inntektsført konsernbidrag		-3 274	-3 521	0	0
Ordinære avskrivninger	2	9	295	3 147	8 852
Endring i pensjonsforpliktelse	7	1 257	1 160	1 257	1 160
Endring i varelager/ prosjekteieendommer	2	0	-219	-75 341	-12 345
Endring i kundefordringer		-1 352	428	2 326	-2 443
Endring i leverandørgjeld		3 848	1 017	13 956	-596
Endring i andre tidsavgrensingsposter		9 904	-10 962	10 375	-19 966
Poster klassifisert som investerings- eller finansieringsaktiviteter	5	-17 751	-1 749	-17 751	58 913
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		-4 778	-14 461	-81 247	11 846
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter					
Netto kontanteffekt ved salg av varige driftsmidler	2	0	0	67 084	216 387
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	2	0	0	-41 645	-19 432
Innbetalinger ved salg av aksjer og andeler	4	22 751	212 099	0	0
Utbetalinger ved investering i aksjer, andeler og obligasjoner	4	0	-72 354	0	-38 234
Innbetalinger på andre lånefordringer		8 385	0	17 387	0
Utbetalinger på andre lånefordringer		-61 556	-13 204	-14 332	-7 834
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-30 419	126 540	28 495	150 886
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter					
Innbetalinger ved opptak av nye banklån	5	0	0	93 506	22 162
Innbetalinger ved opptak av annen langsiktig gjeld		0	45 745	-1 278	52 304
Utbetaling kassekreditt		-22 123	-2 269	0	-2 269
Utbetaling på banklån	3	-49 355	0	-116 440	-48 839
Utbetalinger ved nedbetaling av ansvarlig lån		-18 136	0	-18 136	0
Utbetalinger av utbytte		-93 500	-70 000	-93 500	-70 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-183 114	-26 524	-135 848	-46 642
Netto endring i kontanter					
Kontantbeholdning 01.01		197 311	111 757	279 160	163 070
Bankbeholdning tilført ved fusjon		67 600			
Kontantbeholdning 31.12		46 600	197 311	90 560	279 160
Spesifikasjon av kontantbeholdningen ved periodens slutt					
Bankinnskudd, kontanter og lignende		46 600	197 311	90 560	279 160
I tillegg har selskapet følgende trekkmuligheter					
Ubenyttet kassekreditt		34 336	9 971	34 336	9 971
Tilgjengelig likviditet		80 935	207 282	124 895	289 130

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsikk.

Bruk av estimater

Utarbeidelse av regnskaper i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønnsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

Driftsinntekter og driftskostnader

Salgsinntekter består av omsetningsverdien av nærings-eiendommer. Inntektene regnskapsføres ved risikooverdragelse til kjøper. Tilhørende tomtekostnader samt andel av infrastrukturkostnader regnskapsføres som kostnader solgte tomter under varekost/kostnader solgte eiendommer i resultatregnskapet.

Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Felleskostnader viderefaktureres akonto gjennom året. Inntekter fra akontofakturert felleskostnad blir inntektsført i perioden det gjelder, endelig oppgjør skjer i påfølgende år eventuelle differanser mellom akontobeløp og endelig beløp resultatføres.

Gevinst ved salg av datterselskaper regnskapsføres som annen driftsinntekt i selskapsregnskapet. Tap ved salg av datterselskaper regnskapsføres som annen driftskostnad.

I konsernregnskapet presenteres salg av datterselskaper som i realiteten representerer salg av eiendom på samme måte som om eiendommen var solgt direkte. Omsetningsverdien på eiendommen presenteres som salgsinntekt og konsernets anskaffelseskost presenteres som varekost/kostnader solgte eiendommer.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Kristiansand Næringssselskap AS og datterselskapene som fremgår av note 4. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var en økonomisk enhet. Interne transaksjoner, fordringer og gjeld elimineres. Datterselskapene følger de samme periodiseringsprinsipper som morselskapet.

Tilknyttede selskap, med eierandel fra 20 % til 50 %, innarbeides etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Andel av tilknyttede selskaps regnskapsmessige årsresultat presenteres under finansposter i konsernregnskapet.

Datterselskaper blir konsolidert fra det tidspunkt kontrollen er overført til konsernet (oppkjøpstidspunktet).

I konsernregnskapet erstattes posten aksjer i datterselskap med datterselskapets eiendeler og gjeld. Konsernregnskapet utarbeides som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner, urealisert fortjeneste og mellomværende mellom selskapene i konsernet elimineres.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Eventuell merverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Merverdier i konsernregnskapet avskrives over de oppkjøpte eiendelenes forventede levetid.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteresser vises i balansen som en egen post under egenkapitalen. Dette medfører at eiendeler og gjeld vises inklusive minoritetens andel. I resultatregnskapet beregnes minoritetsinteresser av resultatet etter skatt.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til løpende virksomhet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost. Varige driftsmidler som forringes i verdi avskrives lineært over forventet levetid. Anleggsmidlene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall i den grad regnskapsreglene krever det. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har antatt levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15.000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Prosjekteiendommer

Prosjekteiendommer anskaffet med formål videreutvikling og salg er oppført i balansen som omløpsmidler med kostpris tillagt påkostninger som er påløpt på balansedagen. Alle kostnader som er direkte henførbare til prosjektene, er aktivert.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Datterselskap og tilknyttede selskap

Datterselskap og tilknyttede selskap er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringen vurderes til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Konsernbidrag til datterselskap, med fradrag for skatt, føres som økt kostpris for aksjene. Utbytte/konsernbidrag inntektsføres samme år som det er avsatt i datterselskapet/ tilknyttet selskap. Når utbytte/ konsernbidrag vesentlig overstiger andel av tilbakeholdt resultat etter kjøpet, anses den overskytende del som tilbakebetaling av investert kapital, og fratrekkes investeringens verdi i balansen.

Markedsbaserte finansielle instrumenter

For kortsiktige investeringer i markedsbaserte finansielle instrumenter brukes markedsverdi prinsippet. Verdien i balansen tilsvarer markedsverdien av investeringene pr. 31.12. Mottatt utbytte, og realiserte og urealiserte gevinster/tap, resultatføres som finansposter.

Rentesikring

Sikring av flytende rentebetalinger på lån ved bruk av rentebytteavtaler regnskapsføres som kontantstrømsikring når dokumentasjonskravene for dette er oppfylt. Rentederivatene som benyttes er mot banker med høy kredittkvalitet, og har betingelser i det flytende benet som er identiske med betingelsene i lånene som sikres. Markedsverdiendringer på rentebytteavtalene holdes utenfor regnskapet når rentebytteavtalene regnskapsføres som sikringsinstrumenter. Ved kontrakter som ikke kvalifiserer som sikring, f. eks. på grunn av manglende dekning i underliggende objekt, regnskapsføres verdiendringen som annen finansinntekt-/kostnad løpende.

Pensjoner

Selskapet og konsernet har en innskuddsbasert pensjonsordning.

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad i den perioden premien pådras. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Skatt

Årets skattekostnad i selskapsregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Oppføring av utsatt skattefordel på netto skattereduserende forskjeller som ikke er utlignet og underskudd til fremføring, begrunnes med antatt framtidig inntjening. Utsatt skatt og skattefordel som kan balanseføres oppføres netto i balansen.

Skatt på avgitt konsernbidrag som føres som økt kostpris på aksjer i andre selskap, og skatt på mottatt konsernbidrag som føres direkte mot egenkapitalen, føres direkte mot skatt i balansen (mot betalbar skatt hvis konsernbidraget har virkning på betalbar skatt og mot utsatt skatt hvis konsernbidraget har virkning på utsatt skatt).

Kontantstrømoppstillingen

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Tallene er oppgitt i hele kr 1.000, dersom ikke annet er oppgitt spesielt.

Selskapet har vært part i en mor-datter fusjon i 2019, se mer informasjon under egenkapitalnoten.

NOTE I – EGENKAPITAL

MORSELSKAP (1000 kr)	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr 01.01.	60 000	13 494	281 349	354 843
Årets resultat	0	0	19 845	19 854
Fusjon	0	0	-7 422	- 7 422
Utbytte	0	0	-5 000	-5 000
Egenkapital pr 31.12.	60 000	13 494	288 771	362 265

KONSERN (1000 kr)	Aksjekapital	Overkurs	Annen egenkapital	Minoritets-interesse	Sum
Egenkapital pr 01.01.	60 000	13 494	212 888	1 204	287 585
Årets resultat	0	0	20 911	-1 162	19 748
Utbytte	0	0	-5 000	0	-5 000
Andre endringer	0	0	147	91	237
Egenkapital pr 31.12.	60 000	13 494	228 945	132	302 571

Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen består av 60 000 aksjer á kr 1 000. Alle aksjer har like rettigheter. Kristiansand kommune eier alle aksjene i selskapet.

Fusjon med overdragelse av eiendeler

Det ble i 2019 gjennomført fusjon med følgende involverte selskaper:

Regnskapsmessig og aksjerettslig status i fusjonen:	Selskapsnavn:	Org. nr:
Overtakende selskap	Kristiansand Næringssselskap AS	924 799 064
Overdragende selskap	KN Retail 7 AS	991 655 646
	KN Meieritomta AS	992 033 010
	Langåsen 1 AS	897 912 872

I denne fusjonen ble de tre overdragende selskapene fusjonert inn i Kristiansand Næringssselskap AS for å forenkle selskapsstrukturen i konsernet. Alle tre selskapene er 100% eid av morselskapet Kristiansand Næringssselskap AS.

Fusjonen er gjennomført med regnskapsmessig virkning fra og med 01.01.2019 og skattemessig virkning 01.01.2019. Fusjonen ble endelig registrert i Foretaksregisteret 28.11.2019. Praktisk og juridisk ble fusjonen gjennomført like etter at den var vedtatt av ekstraordinær generalforsamling. Fusjonen er gjennomført med regnskapsmessig kontinuitet da dette er en omorganisering med uendret eierskap. Fusjonen er skattefri og gjennomført med skattemessig kontinuitet både og selskapsnivå og aksjonærnivå.

NOTE 2 – VARIGE DRIFTSMIDLER

MORSELSKAP Varige driftsmidler (utenom eiendom)	Kunst	Inventar, Innredning, biler	Sum drifts- midler
Anskaffelseskost pr 01.01	24	1 076	1 100
Tidligere oppskrivninger	0	0	0
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	0	0
Avgang solgte driftsmidler	0	0	0
Avgang ved fisjon	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	24	1 076	1 100
Akkumulert avskrivninger 31.12 før fusjon	0	-1 059	-1 059
Akkumulerte avskrivninger ved fisjon	0	0	0
Bolført verdi pr. 31.12	24	17	42
Årets avskrivninger	0	9	9
Konsernet benytter lineære avskrivninger.		5 år	

KONSERN
Varige driftsmidler (utenom eiendom)

	Maskiner og anlegg	Kunst	Inventar, Innredning, biler	Sum driftsmidler
Anskaffelseskost pr 01.01	225	24	1 597	1 846
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	0	154	154
Avgang solgte driftsmidler	0	0	0	0
Anskaffelseskost 31.12	225	24	1 751	2 000
Akkumulert avskrivninger 31.12	-193	0	-1 105	-1 297
Bokført verdi pr. 31.12	33	24	646	704
Årets avskrivninger	23	0	43	66
Konsernet benytter lineære avskrivninger.	10 år	Ingen avskrivning	5 år-15 år	

KONSERN
Varige driftsmidler (eiendom)

	Anlegg	Fast eiendom	Sum driftsmidler
Anskaffelseskost pr 01.01	1 596	112 233	113 829
Opprinnelig anskaffelseskost kjøpte eiendeler	0	6 112	6 112
Tilgang kjøpte driftsmidler	0	2 709	2 709
Avgang solgte driftsmidler	0	-17 409	-17 409
Anskaffelseskost 31.12	1 596	103 644	105 241
Akkumulert avskrivninger 01.12	-446	-23 868	-24 314
Opprinnelig akk. Avskrivninger kjøpte driftsmidler	0	-676	-676
Avgang solgte driftsmidler	0	4 013	4 013
Akkumulerte avskrivninger 31.12	-574	-23 548	-24 122
Bokført verdi pr. 31.12	1 022	80 096	81 118
Årets avskrivninger	64	3 017	3 081
Selskapet benytter lineære avskrivninger.	10 - 25 år	25 - 50 år	

Påløpte infrastrukturkostnader knyttet til solgte eiendommer inngår i annen kortsiktig gjeld med MNOK 3.

	Driftsmidler	Morselskap	Konsern
Av varige driftsmidler og eiendom er klassifisert:	Driftsmidler	42	81 821
	Prosjekteiendommer	0	474 377

Eiendommer anskaffet med formål videreutvikling og salg er klassifisert som prosjekteiendommer i konsernet. Årets endring i bokført verdi av prosjekteiendommer består i hovedsak av utviklingskostnader på prosjektet Marvika Torv og kjøp av Industrigata 2. Kristiansand Næringselskap AS overtok i 2006 næringsseiendommer fra Kristiansand kommune. Kristiansand kommune har avgitt en generalfullmakt som gir Kristiansand Næringselskap AS full råderett over eiendommene på hjemmelshavers (kommunens) vegne.

NOTE 3 – FORDRINGER OG GJELD

Morselskap og konsern

Langsiktig fordring

Det er ytt lån til tilknyttede selskaper (TS) med til sammen MNOK 34,2 (2018: 19,8). Disse og posten andre langsiktige fordringer på MNOK 2,9 (2018: 20,3) forfaller senere enn 1 år.

Langsiktig gjeld

Ansvarlig gjeld til Kristiansand Kommune ble etablert i forbindelse med overføring av næringseiendommer. Lånet stort MNOK 309 er et ansvarlig lån og står tilbake for all annen gjeld. Lånet forrentes med en årlig rente tilsvarende 3 mnd nibor+4 % på MNOK 200 og nibor + 3% på MNOK 109.

Andel av lånet med forfall senere enn 5 år er MNOK 198,18 (2018:234,7).

	MORSELSKAP		KONSERN	
	2019	2018	2019	2018
Gjeld sikret ved pant	10 664	35 029	126 170	101 991
Balanseført verdi av pantsatte eiendeler				
Varige driftsmidler	80 000	80 000	301 912	153 925
Aksjer	0	0	0	41 593
Fordringer	6 793	5 441	6 793	5 441
Sum	86 793	85 441	308 705	200 959

Av bokført langsiktig gjeld til kredittinstitusjoner på MNOK 148,8 er MNOK 33,3 knyttet til rentebytteavtalene.

NOTE 4 – AKSJER I ANDRE SELSKAP

Morselskapet

Investeringene i datterselskap, tilknyttet selskap og felles kontrollert virksomhet regnskapsføres etter kostmetoden.

(1000 kr)	Forretnings- kontor	Eierandel/ stemmeandel	Egenkap siste år (100%)	Resultat siste år (100%)	Balanseført verdi
Datterselskap					
KNAS Eiendom AS	Kristiansand	100%	329	273	680
Marvika Orlogstasjon AS	Kristiansand	100%	-208	-203	30
Oddernestun AS	Kristiansand	100%	-2 105	-1 404	30
Stemmane 1296 AS	Kristiansand	100%	582	-5	526
Stemmane 1308 AS	Kristiansand	100%	899	-32	505
Lundsletta 6 AS	Kristiansand	80%	28	-51	88
Lundsletta 8 AS	Kristiansand	80%	2	-36	88
Lundsletta 15 AS	Kristiansand	80%	-287	-84	88
Lundsletta 19 AS	Kristiansand	80%	-202	-65	88
Lundsletta 21 AS	Kristiansand	100%	-2 594	-739	110
Lundsletta 24 AS	Kristiansand	100%	110	256	110
Lundsletta 26 AS	Kristiansand	100%	110	101	110
Lundsletta 27 AS	Kristiansand	100%	188	92	110
Lundsletta 28 AS	Kristiansand	100%	194	99	110
Lundsletta 30 AS	Kristiansand	100%	-2 849	-884	475
Lundsletta 35 AS	Kristiansand	100%	138	164	110
Lundsletta 36 AS	Kristiansand	100%	111	63	110
Jørgenmoesgate 2B AS	Kristiansand	100%	247	249	110
Vesterveien 25 AS	Kristiansand	100%	605	985	112
Borheia Næringspark AS	Kristiansand	100%	-1 139	-668	2 233
Langåsen 2 AS	Kristiansand	100%	-1 166	-232	52
Marvika Utvikling Holding AS - konsern	Kristiansand	100%	72 622	-15 744	87 514
Strømsheia Næringsutvikling AS	Kristiansand	100%	-2 599	-1 452	1 990
Meglerlokalet AS	Kristiansand	100%	933	-34	1 204
Kongensgate 2 Kristiansand AS	Kristiansand	66%	659	-3 820	4 431
Vesterveien 15 AS	Kristiansand	100%	1 987	-44	38 234
BOP 4 AS	Kristiansand	100%	-37	-57	30
BOP 5 AS	Kristiansand	100%	-31	-51	30
Østre Strandgate 11 AS	Kristiansand	100%	-21	-41	30
Balanseført verdi 31.12.					139 338

	Forretnings- kontor	Eierandel/ stemmeandel	Egenkap siste år (100%)	Resultat siste år (100%)	Balanseført verdi
Tilknyttet selskap:					
Lillesand Næringsarealer AS - konsern	Kristiansand	50%	91 935	23 169	8 105
Marvika Utvikling AS	Kristiansand	100%	-571	-18	1 007
Borgeheia AS (BH)	Kristiansand	27%	-60	-12	3 253
Kvartal 49 Holding AS - konsern	Kristiansand	50%	16 118	-271	10 706
Balanseført verdi 31.12. i selskapsregnskapet					23 071

Konsernet

Investeringene i tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden. Investeringene i datterselskap som konsolideres er eliminert i konsernet.

	Anskaff. tidspunkt	Forretnings-kontor	Eierandel	Stemme-andel
Selskap:				
Lillesand Næringsarealer AS (LINA)	2009	Kristiansand	50 %	50 %
Marvika Utvikling AS (MAS)	2008	Kristiansand	100 %	100 %
Borgeheia AS	2013	Kristiansand	27 %	27 %
Kvartal 49 Holding AS	2018	Kristiansand	50 %	50 %
Teateret AS	2018	Kristiansand	34%	34%

Kristiansand Næringssselskap AS har fra og med 2018 en eierandel på 100% i Marvika Utvikling AS.

Dette selskapet er ikke fullkonsolidert i årets konsernregnskap. Bakgrunnen for dette er at det er vurdert uvesentlig ift. å vurdere konsernet stilling og resultat, i tillegg er dette midlertidig eie. Investeringene i Vesterveien 15 AS er også midlertidig eie og er således ikke konsolidert.

Merverdianalyse	KVARTAL 49					Sum
	HOLDING AS	TEATERET AS	LINA	MAS	BH	
Balanseført egenkapital på kjøpstidspunktet	8 271	102	3 105	1 007	-8	4 206
Tilgang	0	0	5 000	-121	0	4 879
Henførbart merverdi	0	0	0	0	3 262	3 262
Goodwill	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost	8 271	102	8 105	886	3 253	12 347

Beregning av årets resultatandel

Gevinst ved avgang	0	0	0	0	0	0
Andel årets resultat	-135	-236	11 585	-13	0	11 200
Avskrivning henførbart merverdi	0	0	0	0	0	0
Avskrivning goodwill	0	0	0	0	0	0
Årets resultatandel	-135	-236	11 585	-13	0	11 200

Beregning av balanseført verdi 31.12.

Balanseført verdi 01.01.	8217	-217	39 942	-399	3 257	50 317
Tilgang/avgang i perioden	0	0	0	0	0	0
Årets resultatandel	-135	-236	11 585	-13	0	11 200
Overføringer (utbytte, konsernbidrag)	0	0	-5 000	0	0	-5 000
Egenkapitaljustering direkte mot egenkapitalen	0	13	0	0	0	13
Innbetalt/tilbakebetalt egenkapital i perioden	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.	8 082	-440	46 043	-412	3 257	56 530
Ført som avsetning for forpliktelser						-852
Balanseført verdi investering i tilknyttet selskap						57 382

NOTE 5 BUNDNE MIDLER, PANTSTILLELSER, GARANTIER OG RENTE BINDINGS AVTALER

I posten bankinnskudd og kontanter inngår bundne bankinnskudd (skattetrekkskonto) med kr 1 012 920 for morselskapet og konsernet.

Inngåtte rentebindingsavtaler på samlet MNOK 330 ble etter salget av KN Kjøita AS overtatt av KNAS og henført som sikringsinstrument for lånet fra Kristiansand Kommune. Ved etablering av sikring holdes verdiendring på renteavtalene utenfor regnskapet til de skal betales. Markedverdien ved overtakelse var MNOK 74 og amortiseres over avtaleperiode. Gjenstående amortisering av rentebytteavtalene er per 31.12.2019 MNOK -33,3.

NOTE 6 SKATT

	MORSELSKAP		KONSERN	
	2019	2018	2019	2018
Midlertidige forskjeller				
Driftsmidler	80	-135	-5 384	-2 572
Rentebytteavtaler	-35 569	-46 126	-35 569	-99 643
Fordringer	0	0	0	0
Varebeholdning	0	0	40 526	47 689
Inntektsført utbytte fra TS	0	0	0	0
Gevinst - og tapkonto	-3 024	0	-709	-1 819
Finansielle instrumenter	3 814	3 025	3 814	3 025
Pensjonsforpliktelse	-5 051	-3 793	-5 051	-3 793
Netto midlertidige forskjeller	-39 749	-47 029	-2 372	-57 115
Underskudd til fremføring	-104 938	-37 505	-144 100	-72 178
Avskåret rentefradrag til fremføring	-19 138	-6 972	-19 138	-19 138
3% tilbakeføring på utbytte	150	0	150	0
Grunnlag for utsatt skatt / skattefordel i balansen	-163 675	-91 506	-165 460	-148 430
22% utsatt skatt/utsatt skattefordel	-36 009	-20 131	-36 401	-32 655
Herav ikke balanseført utsatt skattefordel	36 009	20 131	36 401	32 655
Utsatt skatt/utsatt skattefordel	0	0	0	0
Grunnlag for betalbar skatt	2019	2018	2019	2018
Resultat før skattekostnad	19 845	191 272	13 469	203 076
Permanente forskjeller	-19 844	-191 996	-30 278	-242 508
Grunnlag for årets skattekostnad	0	-724	-16 809	-39 432
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt / skattefordel	-7 280	-40 303	-54 743	-9 634
Endringer som følge av midlertidige forskjeller 01.01. tilført med fusjon	-57 091	0	0	0
Anvendelse av underskudd til fremføring	0	0	-737	-3 210
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet	-64 371	-41 027	-72 288	-52 277
+ /÷ Mottatt/avgitt konsernbidrag	3 274	3 521	0	0
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	-61 097	-37 505	-72 288	-52 277
Fordeling av skattekostnaden	2019	2018	2019	2018
Betalbar skatt (22 % av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	0	0	0	0
Til gode skatt av tilbakeført underskudd	0	0	0	0
Sum betalbar skatt	0	0	0	0
Endring i utsatt skatt/skattefordel	0	21 676	-6 280	16 056
Andre endringer	0	35	0	0
Skattekostnad	0	21 711	-6 280	16 056
Betalbar skatt i balansen	2019	2018	2019	2018
Betalbar skatt (22 % av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	0	0	0	0
For lite avsatt betalbar skatt tidligere	0	0	11	0
Betalbar skatt i balansen	0	0	11	0

**NOTE 7 LØNNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE, GODTGJØRELSE, LÅN TIL ANSATTE, PENSJONER, TRANSAKSJONER
NÆRSTÅENDE PARTER**

(1000 kr)	MORSELSKAP		KONSERN	
	Daglig leder	Styret	Daglig leder	Styret
Ytelse til ledende personer				
Lønn/ honorar administrerende direktør	1 845	555	1 845	585
Pensjon	1 169	0	1 169	0
Andre ytelser	9	0	9	0

(1000 kr)	MORSELSKAP		KONSERN	
	2019	2018	2019	2018
Lønnskostnad i regnskapet				
Lønn og honorar	3 860	4 147	3 890	4 586
Arbeidsgiveravgift	574	767	578	830
Pensjonskostnad	1 443	1 237	1 443	1 245
Annen personalkostnad	60	66	60	66
Sum	5 938	6 216	5 972	6 727

Antall årsverk 3 3 3,0 3,8

Morselskapet har solgt administrative, regnskapsmessige og prosjekterrelaterte tjenester til andre selskaper i konsernet for kr 5 443 095 (2018: Kr 3 362 639). Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelser til daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter. Ingen av disse har avtale om bonus, overskuddsdeling eller opsjoner. Det er ingen enkelt lån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer enn 5 % av selskapets egenkapital.

Selskapet og konsernet har en innskuddsbasert pensjonsordninger som omfatter i alt 3 ansatte i selskapet og konsernet. Pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Administrerende direktør har i tillegg en pensjonsordning som er finansiert gjennom selskapet. Avtalen innebærer at det på lik linje med en innskuddsbasert ordning opptjenes rettigheter til en pensjonskapital. Ordningen er basert på at administrerende direktør har mulighet til å fratruke ved en alder av 62 år, med en tilsvarende mulighet for selskapet til å avslutte arbeidsforholdet.

Revisor (morselskap og konsern)	MORSELSKAP		KONSERN	
	2019	2018	2019	2018
Lovpålagt revisjon (inkl teknisk bistand med årsregnskapet)	156	60	378	84
Andre attestasjonsoppdrag	48	0	58	0
Skatterådgivning (inkl teknisk bistand med ligningspapirer)	0	2	0	2
Annen bistand (mva, kapitalforhøyelse og fisjon)	91	97	91	124
Bistand ført direkte mot egenkapital	0	0	0	0
Sum godtgjørelse til revisor (alle beløp ekskl mva)	295	159	528	210

NOTE 8 SALGSINNTEKTER

Fordeling på virksomhetsområder og geografisk fordeling

Salgsinntekter består av salg av tomter samt omsetningsverdien av eiendommer solgt via salg av datterselskap. Alle solgte eiendommer ligger i Kristiansand kommune. I morselskapet består salgsinntektene av managementtjenester levert til selskap i konsernet.

NOTE 9 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN M.V.

(1000 kr)	MORSELSKAP		KONSERN	
	2019	2018	2019	2018
Lån til foretak i samme konsern	449 849	505 123	0	0
Lån til tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	33 763	19 431	34 163	19 831
Utbytte fra tilknyttet selskap - inngår i andre kortsiktige fordringer	5 000	0	5 000	0
Kortsiktige fordringer	3 274	0	0	0
Langsiktig lån Kristiansand kommune	-308 864	-327 000	-308 864	-327 000
Langsiktig til selskap i samme konsern	0	-1 471	0	0
Gjeld tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	0	-6 560	-4 998	-6 560
Kortsiktig gjeld til selskap i samme konsern	-760	-2 583	0	0
Sum	182 262	186 941	-274 699	-313 729
Kostnadsførte renter på lån Kristiansand kommune	16 263	15 154	16 263	15 154

Andre kortsiktige fordringer består i hovedsak av fordringer knyttet til tidligere salg av eiendommer.

NOTE 10 ANDRE MARKEDSBASERTE FINANSIELLE INSTRUMENTER

	Anskaff. kost	Periodens verdiendring	Balanseført verdi
Morselskapet og konsern			
Obligasjonsfond	24 011	790	27 825

NOTE 11 ANNEN RENTEKOSTNAD

	MORSELSKAP		KONSERN	
	2019	2018	2019	2018
Betaling rentebytteavtaler	17 986	14 012	17 986	27 044
Amortisering av rentebytteavtaler	-10 608	-12 888	-10 608	-12 888
Konserninterne renter	0	258	0	0
Annen rentekostnad	440	232	1 545	3 567
Sum	7 818	1 613	8 924	17 723

NOTE 12 HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Etter regnskapsåret slutt har det inntruffet en pandemi (Corona-viruset) som skaper stor usikkerhet i den nærmeste fremtid. På kort sikt vil det ramme selskapets drift negativt. Det er vanskelig å anslå hvor stor innvirkningen vil bli, og hvor lenge den ekstraordinære situasjonen vil vare. Det er også usikkerhet knyttet til hvordan regjeringens tiltak vil påvirke selskapets marked.

KPMG AS
Markensgate 30
4611 Kristiansand

Telephone +47 04063
Fax +47 38 05 86 89
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til generalforsamlingen i Kristiansand Næringssselskap AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Kristiansand Næringssselskap AS' årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 19 845 000 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 19 748 000. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Kristiansand Næringssselskap AS per 31. desember 2019 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Kristiansand Næringssselskap AS per 31. desember 2019 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Ålla	Finnesnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knærvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Stavanger	Ålesund

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Kristiansand, 20. april 2020

KPMG AS

Nils Eivind Holst
Statsautorisert revisor